

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

VMBO 3 Gemengd/Theoretische leerweg

Editie 2018/2019

2 COLLEGE®
RUIVENMAVO

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	pag. 1
HERKANSINGEN	pag. 2
PROTOCOL SCHOOLEXAMENCIJFERS KLAS 3 2018/2019 PTA	pag. 3
CIJFERS	pag. 4
PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING	pag. 5
OSB/TOEKOMSTDOSSIER	pag. 6 + 7
PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING MET WEGING PER VAK:	
Wiskunde	pag. 8
Rekenen	pag. 9
Dienstverlening & producten	pag. 10
Nederlands	pag. 11
Frans + toelichting	pag. 12 + 13
Spaans + toelichting	pag. 14 + 15
Duits	pag. 16
Engels + toelichting	pag. 17 + 18
Geschiedenis	pag. 19
Aardrijkskunde	pag. 20
Economie	pag. 21
Biologie	pag. 22
Natuurkunde (NS1)	pag. 23
Scheikunde (NS2)	pag. 24
Handvaardigheid	pag. 25
CKV	pag. 26
Lichamelijke oefening + toelichting	pag. 27 + 28

VOORWOORD

Hieronder worden de regelingen rondom het schoolexamen en het examenreglement uitgelegd. (Het officieel examenreglement is te vinden op de site van 2College)
Beschouw het als een handleiding bij het maken van toetsen en examens en neem het nauwkeurig door.

- Als je het vak kiest in klas 4 tellen de dossierwerken, die je voor dat vak in klas 3 gemaakt hebt, mee bij het resultaat van het schoolexamen.
- Als je het vak niet kiest in klas 4 bepalen de dossierwerken in klas 3 het eindcijfer voor dat vak. Dat eindcijfer wordt vermeld op je cijferlijst.
- Je krijgt te maken met een aantal nieuwe vormen van toetsing en opdrachten. Naast de 'gewone' toetsen worden er ook praktische opdrachten gegeven, waarin je alleen of met anderen zelfstandig iets moet onderzoeken of uitwerken. Het profielwerkstuk is ook een nieuwe opdracht. Je moet in het laatste jaar een werkstuk maken over een thema uit het profiel waarin je onderwijs volgt. In een aparte regeling krijg je hierover later nog meer te horen.
- Toetsen die meetellen voor het schoolexamen hebben een bepaald gewicht. In dit boekje wordt in het hoofdstuk programma van toetsing en afsluiting (PTA) precies aangegeven, in welke mate de toets het eindcijfer van het schoolexamen bepaalt.

HERKANSINGEN

1. De herkansingsregeling geldt voor leerjaar 3 en 4.
2. De herkansingen kunnen alleen worden afgelegd aan het eind van de laatste periode; Leerlingen worden hierover van tevoren geïnformeerd.
3. Er kunnen maximaal 2 toetsen worden herkanst.
Hierbij wordt een keuze gemaakt uit alle, als herkansbaar aangeduide, toetsen samen.
4. Er kan alleen worden herkanst als het eerste cijfer lager is dan 5,6.
5. Het hoogste van de 2 behaalde cijfers telt.

PROTOCOL SCHOOLEXAMENCIJFERS KLAS 3.
2018/2019 PTA.

1. De Leerling en de examiner hebben beiden een eigen verantwoordelijkheid voor de PTA verplichtingen. Dit betekent dat de leerling en de examiner verantwoordelijk zijn voor het maken van het werk.
2. Indien een leerling afwezig is tijdens een schoolexamen (schriftelijk, mondeling of praktische opdracht), verifieert de examiner bij Raiza Kramers of de leerling rechtmatig, dan wel onrechtmatig afwezig is geweest.
3. Bij rechtmatige afwezigheid maken de examiner en de leerling een nieuwe afspraak om het schoolexamen in te halen.
4. De leerling moet binnen twee weken na afname van het reguliere schoolexamen het werk hebben ingehaald.
5. Bij onrechtmatige afwezigheid van een leerling tijdens een schoolexamen meldt de examiner dat bij de eindexamensecretaris.
6. Bij onrechtmatige afwezigheid van een leerling tijdens een schoolexamen noteert de examiner vooralsnog het cijfer 1.
7. De ouders van de leerling worden schriftelijk door de teamleider op de hoogte gebracht van de door de school genomen maatregel van toekenning van het cijfer 1.
8. Ouders kunnen naar aanleiding van deze brief contact opnemen met de teamleider bovenbouw en een verzoek indienen voor een gesprek met de examencommissie (directeur, teamleider bovenbouw, examensecretaris en examiner).
9. De uitslag van dit gesprek kan tweeledig zijn:
  - A. Het cijfer 1 blijft staan en de leerling mag dit onderdeel herkansen tijdens de herkansingsperiode. Hij/zij heeft dan één herkansingsmogelijkheid verspeeld.
  - B. De leerling krijgt de mogelijkheid om alsnog het schoolexamenwerk te maken en behoudt twee herkansingsmogelijkheden.

Cijfers:

1. Indien voor vakken binnen het schoolexamen waarvoor geen centraal examen wordt afgelegd, een cijfer wordt gegeven, is dat een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 afgerond op één decimaal nauwkeurig. Het eindcijfer voor het schoolexamen van deze vakken is een geheel getal met een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. In afwijking van het eerste lid worden de vakken culturele en kunstzinnige vorming en begeleidingsles beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed.
3. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de cijfers uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 gebruikt afgerond op één decimaal nauwkeurig.
4. Bij vakken met alleen schoolexamen wordt het cijfer eerst op één decimaal nauwkeurig afgerond. Daarna op een geheel cijfer.
5. Van ieder cijfer, toegekend voor enig onderdeel van het schoolexamen, stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.
6. De wijze waarop de cijfers per onderdeel van het schoolexamen worden herleid tot het cijfer schoolexamen, wordt per vak bepaald in het programma van toetsing en afsluiting.

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Het programma van toetsing en afsluiting gaat over de volgende zaken:

- welke leerstof en programmaonderdelen er getoetst zullen worden en meetellen voor het schoolexamen;
- in welke periode de toetsen gehouden worden en hoe lang ze duren; I.v.m. flexibilisering van het jaarrooster kan het zijn dat toetsen niet in de geplande periode worden afgenomen, maar doorschuiven naar de volgende periode of in een voorgaande periode worden afgenomen;
- over wat voor soort toetsen het gaat;
- welk gewicht ze hebben, dat wil zeggen hoe zwaar ze meetellen voor het schoolexamen of voor de overgang naar het volgende leerjaar;
- welke toetsen je mag herkansen.

Het is dus heel belangrijk dat je de tekst van de vakken die jij volgt (of gaat volgen), goed doorneemt.

Heb je vragen, ga dan naar je leraar of naar je mentor om nadere uitleg te krijgen.

Een aantal belangrijke zaken kort toegelicht:

Er zijn vakken met alleen een schoolexamen en vakken met een schoolexamen en een centraal examen.

Vakken met alleen een schoolexamen voor de vmbo-theoretische leerweg (vmbo-tl) en vmbo-gemengde leerweg (vmbo-gl) zijn:

- a. CKV (afsluiting klas 3), lichamelijke opvoeding (afsluiting klas 4), maatschappijleer I (afsluiting klas 4).
- b. De examenvakken die afgesloten worden in klas 3.

Alle kandidaten leggen in het kader van oriëntatie op studie en beroep een toekomstdossier aan.

Het schoolexamen begint al in de derde klas. Een aantal van de in klas 3 behaalde cijfers telt dus mee voor het eindcijfer schoolexamen in klas 4.

Voor CKV krijg je geen eindcijfer, maar de beoordeling moet 'voldoende' of 'goed' zijn. Hetzelfde geldt voor het toekomstdossier.

Veel succes!

De schoolleiding en de docenten.

Wat is Oriëntatie op Studie en Beroep (OSB).

Een van de eisen binnen het VMBO is dat elke leerling binnen zijn **Examendossier** een **Toekomstdossier** aanlegt, waaruit blijkt dat hij zich in voldoende mate heeft georiënteerd op de mogelijkheden van vervolgopleidingen en werkkringen. In dat dossier worden allerlei zaken bewaard die te maken hebben met de **LOB** (Loopbaanoriëntatie en –begeleiding) die door de school wordt verzorgd en de **OSB** (Oriëntatie op Studie en Beroep) die door de leerling zelf wordt gedaan binnen die LOB. De school (vakdocenten, mentoren en schooldecaan) ontwikkelen in de loop van klas 2, 3 en 4 allerlei activiteiten en bieden mogelijkheden aan om je als leerling voor te bereiden op een goede vakkenkeuze, leerwegkeuze, keuze van beroepsopleiding en eventuele beroepskeuze.

In de overzichten per leerjaar zijn alle activiteiten opgenomen die georganiseerd worden. Aan een aantal activiteiten wordt verplicht deelgenomen. Aan andere activiteiten kan op vrijwillige basis worden deelgenomen. Aan een activiteit is naar behoren deelgenomen als er in Qompass een goedgekeurd verslag als verwerkingsopdracht van is gemaakt (beoordeling 'voldoende' of 'goed'). Tevens wordt in Qompass gewerkt met een studiekeuzetraject. Deze modules dienen ook met een voldoende te worden afgerond om tot een volledig portfolio te komen.

Per jaar moet dus een bepaald aantal activiteiten voldoende beoordeeld zijn. In het overzicht is aangegeven wat de eisen zijn.

Binnen het vak DVPR (in klas 3 en 4) wordt ook aandacht besteed aan de LOB. Deze onderdelen dienen ook een 'voldoende' of 'goed' van de vakdocent te hebben gekregen. Elke leerling bepaalt voor zichzelf in de loop van het traject op welke sector het hoofdaccent zal liggen. Daaruit zal ook zijn voorkeur voor de vervolgopleiding (en beroepskeuze) blijken. Elk jaar vult de leerling een jaarevaluatieformulier in. Er wordt dan een tussenstand opgemaakt. In overleg met je mentor kun je dan een voornemen maken voor de dingen die je het volgende jaar gaat doen.

Alle benodigde documenten voor het portfolio zijn vanaf de herfstvakantie via Qompass te vinden en de mentor zal met de leerlingen bespreken wat er gedaan moet worden.

Hierbij is ook een overzicht opgenomen van de verplichte en de keuzeactiviteiten.

Toekomstdossier klas3

Naam leerling:
Klas:
Mentor:

Hieronder staan voor klas3 de LOB-activiteiten voor het toekomstdossier. Per activiteit is er aangegeven of het een verplichte activiteit of keuze activiteit is. Keuze activiteiten (K) moeten in overleg met de mentor worden vastgelegd. De verplichte onderdelen (V) moeten met een voldoende of goed worden beoordeeld.

Van iedere activiteit word hiervan een verslag ge-upload in Qompass.

Je mentor zal per trimesterrapport afvinken als er in deze periode daadwerkelijk iets is gedaan en afgerond. Voor de overgang moeten in ieder geval de verplichte onderdelen zijn afgerond en minimaal 1 keuze onderdeel.

Onderdeel	Verplicht(V) of keuze (K)	Paraaf mentor
Hand-out presentatie voorlichtingsavond voor ouders.	V	
Verslag van bezoek Open Dagen.	V	
Uitkomst toekomsttest samen met evaluatie.	V	
Maatschappelijke stage.	V	
Bedrijfsstage .	V	
Voorlopige vakkenkeuze.	V	
Definitieve Vakkenkeuze.	V	
Qompass volledig afgerond	V	
Jaarevaluatieformulier	V	
Verslag van het bezoek opleidingenmarkt 2C Durendael.	K	
Verslag werkervaring buiten school.	K	
Verslag bedrijfsbezoek eigen initiatief.	K	
Verslag van deelname Leerlingenraad.	K	
Verslag van deelname aan	K	
Verslag van..... (in kader van plusdocument).	K	
Verslag van..... (in kader van plusdocument).	K	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Wiskunde

Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toets-vorm	Toets-tijd	Her-kans-baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	H1 PW Procenten	K2/5	S	45	Nee	3	10%
	H1 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H2 PW Kaart en doorsnede	K5	S	45	Nee	3	
	H2 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H2,3 PTA	K2/4/5	S	45	Ja	6	
2	H4 PW Statistiek	K5/V3	S	45	Nee	3	10%
	H4 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H5 PW Goniometrie	K6	S	45	Nee	3	
	H5 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H6 PW Verschillende verbanden	K4	S	45	Nee	3	
	H6 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H5,6 PTA	K2/4/5/6	S	45	Ja	6	
3	H7 PW Oppervlakte en inhoud	K5	S	45	Nee	1	10%
	H8 PW Rekenen		S		1		
	H9 PW Grafieken en vergelijkingen		S	45	Nee	1	
	H7,8,9 SO en/of schriftcontrole		S			1	
	H8,9,10 PTA	K2/5/6	S	45	Nee	2	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
 Vak: Rekenen   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Proefwerk 2F						
	instap		D	90	Nee	3	
	So-1		D	25	Nee	1	
	So-2		D	25	Nee	1	
	Proefwerk 1		D	90	Nee	3	
2	Rapport 1		-	-		3	
	So-3		D	25	Nee	1	
	So-4		D	25	Nee	1	
	Proefwerk 2			90	Nee	3	
3	Rapport 2			-		3	
	So-5		D	25	Nee	1	
	So-6		D	25	Nee	1	
	Proefwerk 3		D	90	Nee	3	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Dienstverlening & Producten

Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Toets-tijd	Herkansbaar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Module 1 (deelcijfer A1)	Profieldeel 1 & 4	PO	n.v.t.	Nee	1x	- 12% (zie toelichting) -
2	Module 2 (deelcijfer A2)	Profieldeel 1 & 4	PO	n.v.t.	Nee	1x	13% (zie toelichting) - -
3	Keuze vak 1 (B1) LOB oprachten voldaan	Afhankelijk van keuze	PO H	n.v.t. n.v.t.	Nee n.v.t.	1x V	25% (zie toelichting) - -

Toelichting

Totaal overzicht van te behalen cijferonderdelen:

Klas3: 2x deelcijfer A en 1x keuze module B1

Klas4: deelcijfer A en 1x keuze module B2

Berekening van het eindcijfer D&P

Eindcijfer C = (Gem van de deelcijfers A + **CSE**) / 2

Eindcijfer Profiel D&P: (2x eindcijfer C) + (B1 + B2) / 4

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Nederlands

Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene- enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Toets Spelling hoofdstuk 1+2		S	45 M		1x	
	Toets zakelijke brief (1)		S	45 M	Ja	2	
	Toets artikel		S	45 M	Ja	2	
	Fictiedossier (boek1)		S/M			3	
	Toets Lezen H1		S	45 M		2	
	Toets Lezen H2		S	45 M		2	
	Toets kijken en luisteren		S	45 M		1	
2	Spreekvaardigheid: Vertellen		M	30 M		2	
	Toets sollicitatiebrief		S	45 M	Ja	2	
	Toets Lezen H3		S	45 M		2	
	Toets Lezen H4		S	45 M		2	
	Fictiedossier toets 2: boek 2		S	45 M		3	
	Toets grammatica (woordsoorten en zinsdelen)		S	45 M		1	
	Toets kijken en luisteren		S	45 M		1	
3	Toets spelling H3 + H4 + H5		S	45 M		2	
	Toets zakelijke e-mail		S	45 M	Ja	2	
	Toets artikel		S	45 M	Ja	2	
	Fictiedossier: boek 3		S/M			3	
	Poëzie		S			1	
	Toets Kijken en luisteren		S	45 M		1	
	Toets lezen H1 t/m H5		S	45m		3	
Fictiedossier (meerdere toetsen)	K8/K5						15%
Spreekvaardigheid	K2/K5						10%
Schrijfvaardigheid (zakelijke brief-artikel- zakelijke e-mail)	K/2/K7/ V1/V3						15%

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Frans

Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	SO' s PW'(s) SE-schrijfvaardigheid 1	K2/K3 K2/K3/K4 /K5 K1/K2/K3 K7	S S S	15 min 45 min 45 min	Ja	1 2 3	5%
2	SO' s Pw ('s) SE Schrijfvaardigheid 2 SE-Gespreksvaardigheid 1	K2/3 K2/3/4/5 K1/2/3/7/ K1/2/3/6	S S S M	15 min 45 min 45 min 5 min		1 2 3 3	5% 3%
3	SO' s PW ('s) SE Le CSE KB SE Cito kijk- en luistertoets KB Taal en cultuur	K2/3 K2/3/4/5 K2/4 K2/3/5 K1/2/3/5 V3/4/5	S S S S S	15 min 45 min 60 min 90 min 120 min		1 2 3 3 2	7% 10%

Schriftelijke overhoringen (SO)

In elke periode worden schriftelijke overhoringen uit de dossiers afgenomen.

Proefwerken (PW)

In elke periode wordt een PW uit dossiers afgenomen. Dit proefwerk bevat een kennisdeel en een vaardigheidsdeel (luister- en leesvaardigheid).

Schrijfvaardigheid

Gedurende de eerste periode oefent de leerling de schrijfvaardigheid middels het dossier Ecrire. Deze vaardigheid wordt afgesloten middels een schoolexamen waarbij het gebruik van een woordenboek en het stencil werkwoordtijden/onregelmatige werkwoorden/grammatica is toegestaan. Beide worden door de docent verstrekt.

Kijk- en luistervaardigheid

Gedurende het jaar voert de leerling kijk –en luisteropdrachten uit. Deze vaardigheid wordt getoetst tijdens de proefwerken *en* met een CITO kijk –en luistertoets KB-niveau.

Leesvaardigheid

Gedurende het schooljaar wordt de leesvaardigheid geoefend middels de dossiers en (gedeelten van) examens op KB-niveau. De leesvaardigheid wordt getoetst tijdens de proefwerken en het SE leesvaardigheid op KB-niveau.

Kennis taal en cultuur

Aan de hand van het dossier Franse taal en Cultuur verwerven de leerlingen kennis van de verschillende aspecten van Frankrijk, Franstalige landen en hun bevolking. Ook de oriëntatie op studie en beroep / leren en werken komt in dit dossier aan de orde.

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Spaans   **Leerjaar 3**

Periode	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Toets-tijd	Her-kans-baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Apuntate SO 's PW(^s)	K2/K3 K2/K3/K4/ K5	S S	15 45		1x 3x	
	SE Leesvaardigheid: Toets (A1/2)	K4	S	45		2x	5%
2	Apuntate SO 's PW(^s)	K2/K3 K2/K3/K4/ K5	S S	15 45		1x 3x	
	SE Kijk-en luistervaardigheid	K3/K5	S	45		2x	10%
	Schrijfvaardigheid	K3/K6	M	45	Ja	2x	10%
3	Paso Adelante: SO 's PW(^s)	K2/K3 K2/K3/K4/ K5	S S	15 45		1x 3x	
	Spreekvaardigheid	K3/K7/V2	S	45	ja	2x	5%

Bijlage bij PTA van het vak Spaans klas 3 2018-2019

Proefwerken en schriftelijke overhoringen

In elke periode worden proefwerken en so 's van het betreffende hoofdstuk afgenomen. Hiertoe kan ook een korte praktische opdracht voor cijfer worden gegeven.

Leesvaardigheid

Gedurende het jaar voert de leerling oefeningen leesvaardigheid uit. In periode 1 wordt een Schoolexamen leesvaardigheid afgenomen (A1/2 van het Europees Referentiekader)

Kijk- en luistervaardigheid

In de eerste twee periodes wordt kijk- en luistervaardigheid geoefend d.m.v. diverse opdrachten. Daarna wordt in periode 2 een Schoolexamen kijk- en luistervaardigheid afgenomen (niveau A1/2 van het Europees Referentiekader).

Spreek- en gespreksvaardigheid

In de eerste twee periodes oefent de leerling met gesprekjes, mede gebaseerd op situaties uit leerjaar 1 en 2. Aan het einde van periode 2 legt de leerling een mondeling (School-)examen af (niveau A1/2 van het Europees Referentiekader).

Schrijfvaardigheid

In elke periode worden er een aantal schrijfopdrachten geoefend. Daarnaast wordt er een periode 3 een Schoolexamen schrijfvaardigheid afgenomen (niveau A1/2 van het Europees Referentiekader).

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Duits   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toets-vorm	Toets-tijd	Her-kans-baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Kapiteltoetsen (Idioom toetsen)	1	S	20	Ja		10%
	(grammatica toetsen)	2	S	30			
	Vaardigheidstoets*						
	- Sehen & Hören	1	S	25			
	- Lesen	1		20			
PTA Kijk- en luistervaardigheid (PTA-week)	3	S	60				
2	Kapiteltoetsen	1	S	20			10%
	(verdeeld in Idioom toetsen	2	S	30			
	En grammatica toetsen						
	Vaardigheidstoets*	1	S	25			
	- Sehen & Hören	1	S	20			
- Lesen							
PTA Spreekvaardigheid	3	M	15				
3	Kapiteltoetsen	1	S	20			10%
	(verdeeld in Idioom toetsen	2	S	30			
	En grammatica toetsen)						
	Vaardigheidstoets*						
	- Sehen & Hören	1x	S	25			
	- Lesen	1x	S	20			
PTA Leesvaardigheid (PTA-week)	3	S	90				
ERK niveau toets							

* De vaardigheidstoets wordt getoetst als 1 toets, maar hiervoor worden 2 cijfers gegeven zodat de leerlingen ook spec.vaardigh. kunnen oefenen

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Vak: Engels

Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene- enheid	Toets- vorm	Toets- tijd (min)	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Pw Chapter 1	K1-K7	S	45		1 x	
	Pw Chapter 2	K1-K7	S	45		1 x	
	Leesdossier	K2t/mK4	H	120			
	So's	K3	S	15		1 x	
2	Pw Chapter 3	K1-K7	S	45		1 x	
	Pw Chapter 4	K1-K7	S	45		1 x	
	So's	K3	S	15		1 x	
	Kijk- en Luistervaardigheid	K5	S	45	Ja	1 x	15%
3	Pw Chapter 5	K1-K7	S	45		1 x	
	Leesvaardigheid	K5	S	45		1 x	
	So's	K3	S	15		1 x	
	Formele Brief (Schrijfvaardigheid)	K4	S	60		1 x	15%

TOELICHTING

Stofomschrijving: Pw = Proefwerk. Elk hoofdstuk uit de methode Stepping Stones wordt getoetst.

SO's = Dit cijfer is het gemiddelde van s.o.'s over grammatica en/of het Examenidoom waarin de woordenschat wordt overhoord met m.b.v. het boekje Examenidoom voor de Bovenbouw en onregelmatige werkwoorden. Ook vertaalzinnen m.b.t. de formele brief worden overhoord.

Leesdossier = In de periode waarin het leesdossier voorkomt, leveren de leerlingen 1 artikel + verslag in. Ook zullen ze in een

periode een boekje lezen (klassikaal of individueel) waarbij een opdracht moet worden gemaakt.

Kijk-en Luistervaardigheid = Leerlingen kijken en luisteren naar een authentiek (video-/televisie-/film-)fragment en

maken er

tegelijktijd opdrachten over. CITO 2017

Exameneenheid: Verwijzing naar het examenprogramma, bijv. K4 of V2

Toetsvorm: Schriftelijk (S), mondeling (M), handelingsopdracht (H)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
 Vak: Geschiedenis   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene- enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	SO H1 PW H1 par. 1/3/4/6 SO H2 PW H2 par. 1/3/4/6 S.E. H1/H2 PO Historisch Persoon	GS/K1,2,3 ,4,6,7,8 V1,3,5,7,8	S S S S S P	20 30 20 30 45	Ja	10 20 10 20 30 30	10% 5%
2	SO H3 PW H3 par. 1/3/4/6 SO WO II PW SO WO II SE H3/WO II PO Nederland na 1945 Cultuur en mentaliteit	GS/K1/2/3 /4/10/V1/ 7/8/9	S S S S P	20 30 20 30 45	Ja	10 20 10 20 30 30	10% 5%
3	SO H5 PW H5 par. 1/3/4/6 SO Israëlisch-Palestijns Conflict PW Israëlisch-Palestijns Conflict SE H5 Israëlisch-Palestijns Conflict PO Conflict tijdens de Koude Oorlog	GS K1,2,3,8,9 10,11 V2,6,7,8,9	S S S S S P	20 30 20 30 45		10 20 10 20 30 30	10% 5%

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Aardrijkskunde   **Leerjaar 3**

Periode	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Toets-tijd	Herkansbaar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Katern: Arm en rijk (A&R) SO Begrippen (in twee delen) PW Hoofdstuk 1 en 2 A&R PW Hele Katern A&R SO Topografie	K3 K7 V4 V8	S. S. S. S.	20 min. 45 min. 45 min. 20 min.	Ja Ja	1x 2x 3x 1x	3% 5%
2	Katern: Grenzen en identiteit (G&I) SO Begrippen (in twee delen) PW Hoofdstuk 1 en 2 G&I PW Hele katern G&I SO Topografie	K3 K9 V6 V8	S. S. S. S.	20 min. 45 min. 45 min. 20 min.	Ja Ja	1x 2x 3x 1x	3% 5%
3	Katern: Bronnen en energie (BvE) SO Begrippen (in twee delen) PW Hoofdstuk 1 en 2 BvE PW Hele katern BvE SO Topografie	K3 K5 V2 V8	S. S. S. S.	20 min. 45 min. 45 min. 20 min.	Ja	1x 2x 3x 1x	3% 5%

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Economie   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	H1: Begrippentoets		S	15		1	5%
	H1: Hoe groot is jouw welvaart?		S	60	Ja	3	
	H2: Begrippentoets		S	15		1	
	H2: Wat voor consument ben jij?		S	60		3	
2	H3: Begrippentoets		S	15		1	5%
	H3: De bank en jouw geld		S	60	Ja	3	
	H4: Begrippentoets		S	15		1	
	H4: Ben je verzekerd?		S	60		3	
	H5: Begrippentoets		S	15		1	5%
	H5: Werkt dat zo?		S	60	Ja	3	
3	H6: Begrippentoets		S	15		1	5%
	H6: Productie en markt		S	60		3	
	H8: Over economische grenzen		S	60		3	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Biologie   **Leerjaar 3**

Periode	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Toets-tijd	Her-kans-baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Pw Thema 1: organen en cellen	K4/K5	S	45		1	-
	Pw Thema 2: voortplanting en ontwikkeling	K4/K6	S	45		1	-
	Pw Thema 1/Thema 2	K4/5/6	S	45		2	5%
	PO Microscopie	K2/K3	P	250		2	-
	Schriftelijke overhoringen (gemiddelde)	K4/5/6	S	45		1	-
2	Rapportcijfer periode 1	-	-	-		3	-
	Pw Thema 3: erfelijkheid	K12	S	45		1	-
	Pw Thema 4: ordening	K13/K5	S	45		1	-
	Pw Thema 3/Thema 4	K12/13	S	45	Ja	2	10%
	PO Familieonderzoek	K2/K3	P	180		2	-
Schriftelijke overhoringen (gemiddelde)	K12/13/5	S	45		1	-	
3	Rapportcijfer periode 2	-	-	-		3	-
	Pw Thema 5: regeling	K11	S	45		1	-
	Pw Thema 6: zintuiglijke waarneming	K11	S	45		1	-
	Pw Thema 5/Thema 6/Thema 8 (gedrag)	K11/V2	S	45		2	10%
	PO Gedragsonderzoek	V3/V4	P	360		2	-
Schriftelijke overhoringen (gemiddelde)	K11/V2	S	45		1	-	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)

Vak: Natuur- en scheikunde I (natuurkunde)   Leerjaar: 3

Periode:	Stofomschrijving:	Examen- eenheid:	Toets- vorm:	Toets- tijd:	Herk.:	Schoolex. (in %):	weging (rapport):	Resul- taat:
1	H 1: Krachten.	K 2,3,9 – V 2	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
	H 2: Elektriciteit.	2,3,5,6	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
1^e toetsweek:	Schoolexamen: H 1 + 2	K 2,3,5,6,9 V2	schriftelijk	60 min.	Ja	5	5x	
2	H 3: Energie	K 2,3,6	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
	H 4: Het weer.	K 2,3 – V 1	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
	H 7: Materie.	K 2,3,4,10	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
2^e toetsweek:	Schoolexamen: H 3 + 4 + 7	K 2,3,4,10,11 V 1	schriftelijk	60 min.	Nee	5	5x	
	H 5: Licht.	K 2,3,7	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
3	H 8 Straling.	K 2,3,10,11	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
	H 6: Schakelingen..	K 2,3,5	schriftelijk	45 min.	Nee	-	3x	
3^e toetsweek:	Schoolexamen: H 5 + 6 + 8	K 2,3,5,7	schriftelijk	45 min.	Nee	5	5x	
	Schoolexamen P.O. H 2 + 6	K 2,3,5,6 V 3,4	praktisch	90 min.	Nee	5	5x	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Scheikunde   Leerjaar 3

Periode:	Stofomschrijving:	Examen-eenheid:	Toets-vorm:	Toets-tijd:	Herk.:	Schoolex. (in %):	weging (rapport):	Resultaat:
1	H 1: Scheikunde, een wetenschap.	K 4,7,10	schriftelijk	30 min.	Nee	-	3x	
	H 2: Water.	K 4,7,10	schriftelijk	30 min.	Nee	-	3x	
1^e toetsweek:	Schoolexamen H 1 + 2.	K 4,7,10	schriftelijk	45 min.	Nee	5	5x	
2	H 3: Mengsels scheiden.	K 4,7,8	schriftelijk	30 min.	Nee	-	3x	
	H 4: De kunst van het veranderen.	K 2,3,10,11	schriftelijk	30 min.	Nee	-	3x	
	Overhoring van de elementen en hun symbolen	K 11	schriftelijk	20 min.	Nee	-	2x	
2^e toetsweek:	Schoolexamen H 3 + 4.	K 2,3,4,7,8,10,11	schriftelijk	45 min.	Ja	5	5x	
3	H 5: In vuur en vlam.	K 2,3,5,11	schriftelijk	30 min.	Nee	-	3x	
	H 6: Grondstoffen (1)	K 2,3,9,11	Schriftelijk	30 min.	Nee	-	2x	
	H6: Grondstoffen (2)	K2,3,9,11	Schriftelijk	30 min.	Nee	-	2x	
3^e toetsweek:	Schoolexamen H 5 + 6.	K 2,3,5,9,11	schriftelijk	45 min.	Nee	5	5x	

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Vak: Handvaardigheid   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene- enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	praktische opdr. 1; 2 & 3-dimensionaal (abstract) praktische opdr. 2; a) oriëntatie thema 1 (2 & 3- dimensionaal) b) uitvoering thema 1 (3-dimensionaal) c) verslag en presentatie d) eigen beoordeling en evaluatie	V1 K1 V2 K2 V3 K3 K4 K5 K6 K7 K8	P/S/M	11x45	N	1	5%
2	Praktische opdr. 3; a) ict zoekopdracht thema 2 (2&3 dimensionaal) b) uitvoering thema 2 (3 dimensionaal) c) verslag en presentatie d) beoordeling en evaluatie (ahv kunstbesch. Begrippen)	V1 K1 V2 K2 V3 K3 K4 K5 K6 K7 K8	P/S/M	11x45	N	1	10%
3	Praktische opdr. 4 a) oriëntatie thema 3 (2&3-dimensionaal) b) uitvoering thema 3 (3-dimensionaal) c) verslag en presentatie d) beoordeling en evaluatie	V1 K1 V2 K2 V3 K3 K4 K5 K6 K7 K8	P/S/M	11x45	N	1	10%

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
 Vak: CKV   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving	Examene enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Verkennen kunstdisciplines, Praktische opdracht thema 1		p.o.	n.v.t	Ja	15 %	15 %
	Verkennen kunstdisciplines, Praktische opdracht thema 2		p.o.	n.v.t	Ja	15 %	15 %
2	Verkennen kunstdisciplines, praktische opdracht thema 3		p.o.	n.v.t.	Ja	15 %	15 %
	Verkennen kunstdisciplines, praktische opdracht thema 4		p.o.	n.v.t.	ja	15 %	15 %
3	Verkennen kunstdisciplines, praktische opdracht thema 5		p.o.	n.v.t.	Ja	20 %	20 %
	Verkennen kunstdisciplines, praktische opdracht thema 6		p.o.	n.v.t	ja	20 %	20 %

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
 Vak: Lichamelijke oefening   Leerjaar 3

Periode	Stofomschrijving		Examene enheid	Toets- vorm	Toets- tijd	Her- kans- baar	Wegingsfactor rapport	Wegingsfactor schoolexamen
1	Attitude (1x per periode)			P			1	12%
	Duurloop / Steunsprongen / Handbal			P			1	5%
	Ateletiek – Turnen – Spel						1	
2	Attitude (1x per periode)			P			1	12%
	Ringzwaaien / Vollybal/ Conditionele vormen op muziek			p			1	4%
							1	
3	Attitude (1x per periode)			P			1	12%
	Basketbal /			P			1	5%
	Speerwerpen/Sprinten/Hoogspringen							

Toelichting:

De leerling moet de opdrachten/ onderdelen op eigen niveau, naar eigen vermogen, serieus maken of uitvoeren. Dit wordt beoordeeld met een cijfer.

Rapport klas 3:

Op het tussenrapport zal aangegeven worden in hoeverre de leerling de onderdelen in orde heeft, voor die en voorgaande periodes. Als het niet in orde is wordt door middel van een onvoldoende een signaal afgegeven. Voor het examen in leerjaar 4 moet i.o. voldoende zijn afgesloten.

In leerjaar 3 dienen alle onderdelen naar behoren te worden afgesloten.

Wanneer er een onderdeel wordt gemist door ziekte, blessure of anderszins; dan wordt er, mits organisatorisch mogelijk, een inhaal moment gepland. Als het onderdeel niet kan worden ingehaald dan wordt het cijfer vervangen door het cijfer basisvaardigheden/attitude..

Basisvaardigheden/leervaardigheden/attitude:

Deze vaardigheden worden beoordeeld tijdens de lessen i.o., dus ook waarin andere bewegingsvaardigheden dan hierboven beschreven, worden beoefend.

Ontheffingen:

Bij langdurige ziekte of blessure moet de leerling contact opnemen met de leraar/lerares i.o..

In dit geval kan er voor een leerling ontheffing aangevraagd worden. In dat geval wordt er wel naar gestreefd die leerling vervangende opdrachten te geven, waarbij de redelijkheid in het oog moet worden gehouden.